

PLANINCEM SE OBETAJO ŠE HUJŠI ČASI

NAJVEČJA TELOVADNICA JE LE NARAVA

Meddruštveni odbor (MDO) planinskih društev ljubljanskega območja je na pobudo nekaterih ljubljanskih planinskih društev uvrstil na dnevni red svojega letošnjega aprilskega plenuma problematiko sofinanciranja planinske in alpinistične dejavnosti s pomočjo telesnokulturnih skupnosti (TKS) in zvez telesnokulturnih organizacij (ZTKO) občin in mesta Ljubljana. Po oceni planinskih društev TKS in ZTKO ljubljanskih občin in mesta Ljubljane očitno zapostavljajo planinsko in alpinistično dejavnost in ji v primerjavi z drugimi telesnokulturnimi organizacijami ne namenijo ustreznih finančnih sredstev. Planinska društva so tudi prepričana, da odgovorni ljudje v občinskih in mestni TKS in ZTKO ter družbenopolitičnih skupnostih in organizacijah ne poznajo dovolj (nekateri pa sploh ne poznajo) planinske dejavnosti in da je to tudi eden od vzrokov za neustrezno sofinanciranje programov planinskih društev v finančnih načrtih TKS in ZTKO. Zato je MDO planinskih društev ljubljanskega območja sklenil vse te forume in odgovorne ljudi seznaniti z vsebino, vlogo, pomenom, dejavnostmi in organiziranostjo planinstva.

Na plenumu MDO PD so ostro protesti-

rali proti sedanjim razmeram pri sofinanciranju planinske in alpinistične dejavnosti in odločno zahtevali, naj planinsko organizacijo in njene dejavnosti izenačijo z drugimi organizacijami telesne kulture, kar pomeni, da ji je treba zagotoviti sofinanciranje po vseh kriterijih, ki veljajo za vse telesnokulturne organizacije.

ZGOVORNA STATISTIKA

Samo na območju petih ljubljanskih občin je bilo lani v 40 planinskih društvih včlanjenih 19 385 planincev, sicer pa so v MDO planinskih društev ljubljanskega območja včlanjena planinska društva petih ljubljanskih občin ter občin Cerknica, Domžale, Grosuplje, Kamnik, Kočevje, Logatec, Ribnica in Vrhnika, v celoti torej 53 planinskih društev s 26 120 člani (po stanju 31. decembra 1988). V celoti je bilo po isti statistiki v Planinsko zvezo Slovenije včlanjenih 180 planinskih društev s 106 528 člani, kar je skoraj polovica vseh organiziranih planincev v Jugoslaviji.

Na območju ljubljanskih občin delujejo alpinistični odseki pri planinskih društvih Ljubljana matica, Železničar, Akademskem planinskem društvu, Litostroj, Raši-

Dan planincev na Vogarju

Osrednja proslava ob letošnjem dnevu planincev bo v nedeljo, 10. septembra, na planini Vogar nad Bohinjskim jezerom, slavnostni govornik na njej pa bo predsednik predsedstva SRS Janez Stanovnik, ki bo našemu vrhunskemu vsestranskemu alpinistu in plezalcu Tomu Česnu podelil visoko državno odlikovanje. Drugih govorov na proslavi na Vogarju, ki se bo začela točno opoldne, ne bo, razen kratkega pozdrava predsednika PD Železničar, ki je organizator letošnjega dneva planincev, Franca Hočevarja. Pač pa bodo nastopili folkloristi in pevci Tineta Rožanca ter mladi planinci iz osnovne šole dr. Janeza Mencingerja iz Bohinjske Bistrice, medtem ko bo po slavnostnem delu na prireditvenem prostoru pred planinsko kočjo Draga Kosija z veličastnim pogledom na Bohinjske gore in na Bohinjsko jezero za veselo razpoloženje igrala muzika. Ker bo proslava trajala po programu samo eno uro, bo izpred doma, ki stoji na višini 1054 metrov, mogoče oditi na prijeten izlet na Pršivec, na planino

Vodični vrh — ali pa samo do spomenika, od koder je še posebno lep razgled na Bohinj in na gore na drugi strani jezera.

PD Železničar bo organiziral posebna vlaka iz Maribora in Ljubljane do Bohinjske Bistrice (in seveda nazaj), iz Bistrice pa bodo do Stare Fužine vozili posebni avtobusi (in nazaj seveda tudi). Organizator takšen organiziran prevoz še posebno priporoča, saj bo isto nedeljo na Bledu zaključek velike veslaške prireditve, zaradi katere bodo v popoldanskih in večernih urah ceste okoli Bleda močno obremenjene in bodo po vsej verjetnosti veljale na njih občasne zapore.

Kot nam je povedal Kancijan Kušar, član organizacijskega odbora letošnjega dneva planincev, je glavni odbor PZS potrdil kot letošnjega organizatorja prireditve to ljubljansko planinsko društvo med drugim zato, ker letos slavi 40-letnico obstoja in zaradi izredno uspešnega delovanja.

Z avtobusne postaje pri hotelu Jezero ob Bohinjskem jezeru je na Vogar komaj dve uri hoje. Ali se bomo srečali na Vogarju?

obredilo

ca, Šmarna gora, Delo in Črnuče. V njih je včlanjenih 362 alpinistov vseh kategorij in športnih plezalcev, med katerimi so tudi taki, ki s svojimi vrhunskimi dosežki segajo prav v svetovni vrh.

Sredstva, ki jih na podlagi programov dela prejmejo planinska društva od TKS in ZTKO, uporabljajo izključno namensko in za financiranje tistih nalog, za katere so ta sredstva namenjena. Precej članov planinske organizacije, ki se zavedajo pomena in obsega planinske dejavnosti ter poznajo denarne težave planinske organizacije, dajejo ob plačilu planinske članarine ali ob drugih priložnostih namenske ali nenamenske denarne prispevke ali pa se v korist planinske organizacije odrečejo nekaterim svojim dohodkom, kot so avtorski honorarji ali dnevnice. Posebej pa je treba poudariti velik prispevek alpinistov — članov alpinističnih odprav v tuja gorstva, ki z delom na visokih zgradbah in tovarniških dimnikih zaslužijo velik del denarja za kritje stroškov teh odprav, kar je izjemen primer v našem vrhunskem športu.

TKS in ZTKO ljubljanskih občin in mesta Ljubljana so lani dodelile na včlanjenega planinca povprečno 3592 dinarjev, in sicer

za vsakršne njihove dejavnosti od rekreacijskega do vrhunškega športa in do izobraževanja kadrov. Posebno so člani MDO negativno ocenili financiranje alpinizma, saj je TKS Ljubljana, ki sofinancira vrhunski šport, za alpinizem namenila le 0,14 odstotka sredstev, ki jih je imela na voljo za vrhunski šport oziroma, 0,07 odstotka vseh svojih sredstev.

NEVZDRŽNA IZHODIŠČA

Finančni programi TKS in ZTKO občin in mesta Ljubljana za letošnje leto kažejo, da se je položaj planinstva v Ljubljani ponovno poslabšal. Lani so planinska društva prejela 0,59 odstotka vseh sredstev, namenjenih telesni kulturi, po načrtih za letošnje leto pa naj bi prejela le 0,38 odstotka. Nedvomno je mogoče trditi, da sredstva, ki jih prejema planinska društva po programih občinskih in mestne TKS in ZTKO, ne ustrezajo družbenemu pomenu in vlogi planinske organizacije, številu članstva in aktivnostim na različnih področjih planinskega in alpinističnega delovanja ter so daleč od vsebine deklaracij družbenih in političnih organizacij, ki poudarjajo pomen množičnosti v telesni

namesto komentarja TOČKA »RAZNO«

Seje najvišjih organov Planinske zveze Slovenije so dolge in naporne, kar je popolnoma razumljivo: vsak funkcionar ali delegat želi po tej poti povedati najširši planinski javnosti, kaj misli njegova planinska baza in kaj pripravlja, s čim se strinja in kaj po njenem mnenju zavira delo društev. Če ne bi bilo tako, slovenska krovna planinska organizacija ne bi mogla obstajati: uspešno in s konkretnimi rezultati lahko deluje le kot zveza društev, brez njih je le organizacija na papirju, navidez sicer množična, vendar brez članstva.

Dolge seje takih organov v slovenski družbeni in društveni praksi niso posebnost: v začetku je videti, da bo časa na pretek in da se lahko udeleženci sprehajajo tudi po manj pomembnih zadevah, kolikor bolj pa se čas odmika, toliko hitreje mora potekati dnevni red.

In tako pride, na primer, na vrsto peta točka dnevnega reda, kjer se začne razprava o tem, naj bi v naših gorah prenehali nadelovati vedno nove in nove poti — pa se pogovor ustavi pri začetnih stavih, ker ni časa, sklepa o tem pa ni nobenega.

Ali se oglasi v osmi točki nekdo, ki meni, da je v marsikateri slovenski planinski postojanki večerna in nočna razsvetljava prerazkošna, posebej ker gre na račun precejšnjega hrupa, ki ga proizvaja proizvajalec elektrike agregat. Predlaga, naj bi v planinski organizaciji posvetili več pozornosti vsakršni ekologiji in naj bi intenzivneje iskali tudi alternativne vire energije. Vendar tudi ta razprava popolnoma propade, ker nekdo meni, da gre za izredno kompleksne probleme, drugi pa pogleda na uro in je prepričan, da se seja že predolgo vleče.

Takih točk je na takih sejah še veliko, vendar gredo večinoma mimo, ne da bi bil kdo nanje posebej pozoren, čeprav so nekatere od njih izjemno pomembne. Nekaterim točkam pred koncem še obljubijo, da bodo o njih razpravljali na prihodnjem sestanku, druge pa preprosto pozabijo.

Mogoče bi bilo kdaj vredno sklicati visok planinski forum samo za točko »razno«. Tam, čisto na dnu dnevnih redkov, so zadeve, ki najbolj zanimajo planinsko članstvo; prve točke mnogo bolj zanimajo planinske funkcionarje — ali pa izključno te.

Toda na koncu koncev je funkcionar brez članstva seveda takoj ob svojo funkcijo.

Marjan Raztresen

kulturi ter marsikje nakazujejo tudi pomen in vlogo planinstva (enako kot tabornikov, TVD Partizan itd.)

Tako planinska društva, ki niti ne dobi-jo denarja od drugod niti ga sama ne morejo dovolj zbrati z lastnimi dejavnostmi, omejujejo obseg in vsebino svojega delovanja, kar ni v prid usmeritvam telesne kulture v Sloveniji, kot je zapisano v študiji o teh problemih, ki jo je podpisal predsednik Meddruštvenega odbora planinskih društev ljubljanskega območja Peter Lavrič.

»Nekaterih izhodišč za pripravo programa telesne kulture za leto 1989, ki jih je pripravila strokovna služba TKS in ZTKO Ljubljana, planinska društva ne morejo sprejeti,« je zapisano v študiji. — Eno od teh izhodišč je, da »je treba posebej rešiti problem sofinanciranja planinske dejavnosti. Tu dejansko ne gre za redno vadbo. Zato naj bi programe planincev sofinancirali le s pomočjo pri vzdrževanju planinskih postojank in izobraževanju kadrov«, kar pomeni, da bi ostalo brez teh sofinancerjev organizirano vodenje planinskih pohodov, vzponov, izletov in taborov ter organiziranih dejavnosti alpinističnih odsekov.

»Sestavljalci izhodišč nimajo prav,« piše v študiji, »ko planinske pohode, vzpone, izlete in tabore ter alpinistične vzpone vseh težavnostnih stopenj primerjajo z redno vadbo v dvoranah in na igriščih, ki jo vodijo poklicni in honorarni trenerji in vaditelji. Takšno stališče kaže na to, da ne poznajo ali pa nočejo priznati načina in odgovornosti pri organiziranju in vodenju planinskih in alpinističnih akcij v največji telovadnici — naravi. Kot vodijo redno vadbo v telovadnicah strokovno usposobljeni trenerji in vaditelji, vodijo redno organizirano planinsko hojo in alpinistične vzpone strokovno usposobljeni mladinski, planinski in gorski vodniki ter alpinistični inštruktorji.«

Prav tako se člani Meddruštvenega odbora ne strinjajo z izhodiščem, da bi TKS sofinancirala delo z najmlajšimi le društvom TVD Partizan, tabornikom, smučarjem in plavcem ter »specializiranim klubom« (košarka, nogomet, rokomet itd.). Odločno zahtevajo, da bi na enak način zagotovili sredstva tudi za organizirano planinsko delo z najmlajšimi planinci, predvsem pri akcijah ciciban-planinec in pionir-planinec. Enako pa bi morala TKS v okviru sredstev za vzdrževanje telesno-kulturnih objektov zagotoviti tudi delno kritje stroškov za planinska pota, ki jih je mogoče primerjati z napravami, orodjem in opremo v telovadnicah in na igriščih. Pri tem ne sme motiti, da je večina planinskih poti, ki jih morajo vzdrževati ljubljanska planinska društva, zunaj ljubljanskih občin, saj po njih hodijo tudi ljubljanski planinci.

DRŽAVNO PRVENSTVO
V ŠPORTNEM PLEZANJU V BOHINJU

PAJKI POD SKALCO

Sredi avgusta, v soboto in nedeljo, 12. in 13. velikega srpana, je bila Pod skalco ob Bohinjskem jezeru letošnja tretja tekma za jugoslovanski pokal in državno prvenstvo v športnem plezanju. Med ženskami je zmagala Damjana Klemenčič iz Alpinističnega odseka Škofja Loka, med moškimi pa Vili Guček iz AO Trbovlje. Po treh tekmah (Zagreb, Lokve, Bohinj) vodi zdaj v pokalu med članicami zmagovalka Bohinja, med člani pa alpinist AO Kozjaka iz Maribora Marko Lukič.

Bohinjska prireditel v prostem plezanju je privabila Pod skalco toliko gledalcev kot nobena taka prireditev pri nas doslej; samo v nedeljo si je tekmovalje ogledalo več kot 3000 gledalcev, v soboto pa okoli 2000. Na odprtem državnem prvenstvu v športnem plezanju so nastopili plezalci iz večine slovenskih alpinističnih odsekov, ki

Previs — pa kaj! Prosti plezalci zmorejo takšne stene, ki so jih klasični alpinisti samo s spoštovanjem gledali

Foto: Igor Modic

